

Giftig handel

Hvordan handelshensyn tilsidesætter lovgivning om hormonforstyrrende stoffer i pesticider

Researchet og skrevet af Sarah S. Albertsen. Kommentarer: Nanna L. Clifforth

Juni 2017

Siden 1990'erne har der været meget opmærksomhed på hormonforstyrrende stoffer i blandt andet fødevarer og i fødevarereproduktionen. Det har ført til, at EU har forsøgt at fastsætte en række kriterier, der kan bruges til at identificere hormonforstyrrende stoffer. På trods af at disse skulle have været færdige i 2013¹, er der kun blevet udgivet en række midlertidige kriterier i sommeren 2016.² Det er problematisk i forbindelse med brugen af pesticider og dermed vores fødevarer, da en række af de pesticider, der er blevet godkendt eller har fået forøget deres maksimalgrænseværdier i EU de seneste tre år, muligvis eller med sikkerhed indeholder hormonforstyrrende stoffer. Flere af godkendelserne og de ændrede grænseværdier er blandt andet godkendt for ikke at hindre handel med tredjelande, hvilket fremgår af officielle dokumenter. I denne briefing undersøger vi derfor sammenhængen mellem ændrede grænseværdier og godkendelsen af pesticider og EU's handelspolitik især i lyset af diskussionen om "tekniske handelshindringer" og "reguleringssamarbejde" gennem bilaterale handelsaftaler. Undersøgelsen er bygget op om eksempler fra officielle dokumenter, hvori det fremgår, for hvilke pesticider grænseværdierne er blevet forøget med handel som argumentation.

¹ <http://mst.dk/media/mst/9106718/danskeforslag.pdf>

² <http://mst.dk/virksomhed-myndighed/kemikalier/fokus-paa-saerlige-stoffer/hormonforstyrrende-stoffer/kriterier-og-kriterieforslag/>

Hormonforstyrrende stoffer i EU

I 2009 besluttede EU's Generaldirektorat for Miljø³ at indhente en ekspertvurdering for at kunne oprette kriterier til identifikation af hormonforstyrrende stoffer. Det førte til udgivelsen af rapporten "*State of the art assessment of endocrine disruptors*" (Kortenkamp-rapporten) i 2012 baseret på forskning ledet af Andreas Kortenkamp. Rapporten understreger farligheden af en eksponering af hormonforstyrrende stoffer og nødvendigheden af, at man fra institutionel side udarbejder klare retningslinjer for hvilke kemikalier, der kan kategoriseres som værende hormonforstyrrende.⁴

Rapporten blev i første omgang vel modtaget i EU, og der blev nedsat en arbejdsgruppe i Generaldirektoratet for Miljø, der skulle udarbejde en række videnskabeligt baserede kriterier til at identificere og håndtere pesticider med hormonforstyrrende stoffer. Dette er dog blevet udsat, da kemikalieindustrien har bedt om en såkaldt konsekvensanalyse af, hvilken indflydelse det vil have på det europæiske marked, hvis der bliver indført forbud mod hormonforstyrrende pesticider.⁵

Flere af de virksomheder, der producerer pesticider, har ansatte i forskellige afdelinger af EU eller er kraftigt til stede med lobbyister. Bayer AG har for eksempel påvirket processen i forbindelse med oprettelsen af kriterierne for hormonforstyrrende stoffer. Det fremgår på lobbyfacts.dk, at Bayer i februar 2015 afholdt et møde med EU's Generaldirektorat for Landbrug og Udvikling af Landdistrikter, hvor der blev rejst bekymring om forordningen om markedsføring af plantebeskyttelsesmidler (1107/2009) og forordningen om maksimalgrænseværdier for pesticidrester i eller på vegetabiliske og animalske fødevarer og foderstoffer (396/2005).⁶ Som det eneste firma har Bayer AG medarbejdere siddende i EU's ekspertråd om hormonforstyrrende

³ Directorate General Environment

⁴ http://ec.europa.eu/environment/chemicals/endocrine/pdf/sota_edc_final_report.pdf

⁵ https://corporateeurope.org/sites/default/files/toxic_lobby_edc.pdf

⁶ <https://lobbyfacts.eu/representative/4193629ab768429489b9f3d8e7a21e13/bayer-ag>

stoffer.⁷ Det betyder dog ikke, at de andre kemikalieproducenter ikke påvirker EU. Gennem European Crop Protection Association (ECPA) får virksomhederne indflydelse også direkte i de ekspertråd, der behandler pesticider.⁸

I sommeren 2016 blev konsekvensanalysen udfærdiget og sammen med den, blev der fremlagt tre midlertidige kriterier for identificering af hormonforstyrrende stoffer:

- Påvisning af, at et stof er skadeligt for mennesker eller natur
- Et stof har en iboende evne til at påvirke det hormonelle system (endocrine mode of action)
- Den negative effekt relevant for mennesker påvises som konsekvens af stoffets iboende evne (dette, hvis der er en kausal sammenhæng mellem den iboende evne og den negative effekt).⁹

De tre kriterier har mødt kritik blandt flere aktører i EU, da de kun identificerer hormonforstyrrende stoffer, hvis der er videnskabeligt bevis for det.¹⁰ Koalitionen EDC-Free Europe (EDC: Endocrine Disrupting Chemicals), der repræsenterer 65 interesseorganisationer i Europa, har udtrykt et behov for at få udarbejdet en liste over alle pesticider, der kan være hormonforstyrrende delt op i kategorierne: kendt, formodet og mistænkt som hormonforstyrrende.¹¹ Det ville være i overensstemmelse med EU's forsigtighedsprincip. Flere af EU's medlemslande, blandt andet Danmark, har lagt pres på Kommissionen for at få klare retningslinjer for håndtering af pesticider med hormonforstyrrende stoffer.¹²

Ifølge Andreas Kortenkamp findes der i dag mindst 2.000 kemikalier med hormonforstyrrende stoffer, og uden en fremgangsmåde til at identificere dem, er det umuligt at gennemskue, hvilke det drejer sig om. Meget tyder også på, at nogle kemikalier bliver hormonforstyrrende ved kontakt med hinanden, også kaldet cocktaileffekten. Derudover er flere af stofferne svære at spore i

⁷ <http://ec.europa.eu/transparencyregister/public/consultation/displaylobbyist.do?id=3523776801-85>

⁸ <http://ec.europa.eu/transparencyregister/public/consultation/displaylobbyist.do?id=0711626572-26>

⁹ [http://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/BRIE/2016/586629/EPRS_BRI\(2016\)586629_EN.pdf](http://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/BRIE/2016/586629/EPRS_BRI(2016)586629_EN.pdf)

¹⁰ [http://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/BRIE/2016/586629/EPRS_BRI\(2016\)586629_EN.pdf](http://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/BRIE/2016/586629/EPRS_BRI(2016)586629_EN.pdf)

¹¹ [http://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/BRIE/2016/586629/EPRS_BRI\(2016\)586629_EN.pdf](http://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/BRIE/2016/586629/EPRS_BRI(2016)586629_EN.pdf)

¹² <http://www.pan-europe.info/sites/pan-europe.info/files/public/resources/reports/pan-report-impact-endocrine-cri-teria-2016.pdf>

kroppen og miljøet, idet de nedbrydes.¹³ Der er altså flere ukendte faktorer, når det kommer til håndtering af og viden om hormonforstyrrende stoffer.

Hvad er et hormonforstyrrende stof

Hormonforstyrrende stoffer kan medføre en lang række sygdomme, blandt andet forskellige typer kræft, diabetes og fedme og andre sygdomme, der fører til nedsat fertilitet og misdannede kønsorganer. Derudover menes hormonforstyrrende stoffer at have negative konsekvenser for hjernens udvikling, særligt fostre og små børn er udsatte for at blive påvirket. Det vides heller ikke, hvilke konsekvenser stofferne kan have for fremtidige generationers sundhed. Desuden udgør hormonforstyrrende stoffer også en risiko for natur og miljø, hvor forskellige organismer blandt andet kan miste evnen til reproduktion (mst.dk/virksomhed-myndighed/kemikalier/fokus-paa-saerlige-stoffer/hormonforstyrrende-stoffer/hvorfor-er-vi-bekymrede-for-hormonforstyrrende-stoffer/).

Maksimalgrænseværdi

Maksimalgrænseværdien er den øverste grænse for, hvor stort et restindhold af et pesticid, der tolereres på afgrøder, så det hverken skader mennesker, dyr eller miljø. Baseret på løbende vurderinger er der ved lov fastsat maksimalgrænseværdier for hver eneste pesticid, der indgår i europæisk landbrug (www.ft.dk/Dokumenter.aspx). Der er fastsat en nedre grænseværdi på 0,01 mg/kg for alle afgrøder i EU.

International handel og maksimalgrænseværdier

En gennemgang af høringer vedrørende pesticider på høringsportalen.dk, Europaudvalgets dokumenter¹⁴ og EU's Fødevareagenturs (European Food Safety Authority, EFSA) officielle dokumenter viser, at der i årene 2014 til 2017 er flere eksempler på, at EU-Kommissionen og EFSA har stillet forslag om at forny eller forhøje maksimalgrænseværdierne for en række pesticider med den begrundelse, at de nuværende grænseværdier udgør barrierer for handel med tredjelande. Det er yderst bekymrende, at flere af disse muligvis har hormonforstyrrende egenskaber,

¹³ <https://www.theguardian.com/commentisfree/2012/may/15/harmful-household-chemicals-health-european-ban>

¹⁴ <http://www.ft.dk/Dokumenter.aspx>

og at grænseværdierne er blevet godkendt i Danmark. Ud af de 31 pesticider, der er blevet godkendt eller har fået forhøjet maksimalgrænseværdien i Folketinget i de tre år, er 15 pesticider vurderet til muligvis eller med sikkerhed at have hormonforstyrrende egenskaber. Disse er: Bifenthrin¹⁵, captan¹⁶, clothianidin¹⁷, cypronidil¹⁸, diethofencarb¹⁹, dimethomorph, fenhexamid²⁰, fluazinam²¹, fluoxastrobin²², flutriafol²³, pirimicarb²⁴, prothioconazole²⁵, thiacloprid²⁶, thiram²⁷, trifloxystrobin²⁸.

For hovedparten af disse fremgår det ikke i de tilknyttede høringer, for hvilke produkter og hvor meget grænseværdierne skal øges, i stedet står der oftest kun, at: *“For andre produkter er det anbefalet at øge eller beholde de eksisterende maksimalgrænseværdier.”* Men ved en gennemgang af hvert enkelt pesticid i EU’s pesticiddatabase kan man se de tilknyttede forordninger og ændringerne i maksimalgrænseværdierne de seneste år.

¹⁵ <http://mst.dk/virksomhed-myndighed/kemikalier/fokus-paa-saerlige-stoffer/hormonforstyrrende-stoffer/identifikation-af-hormonforstyrrende-stoffer/kategori-1-paa-eus-liste-over-potentielt-hormonforstyrrende-stoffer/>

¹⁶ <https://www.scribd.com/document/131830111/Pesticide-Effects-Review>

¹⁷ https://www3.epa.gov/pesticides/chem_search/cleared_reviews/csr_PC-044309_28-Sep-05_a.pdf

¹⁸ <https://ehp.niehs.nih.gov/wp-content/uploads/119/6/ehp.1002895.pdf>

¹⁹ <https://www.ncbi.nlm.nih.gov/pubmed/18835618>

²⁰ <https://www.ncbi.nlm.nih.gov/pubmed/21310686>

²¹ <http://fluoridealert.org/wp-content/pesticides/fluazinam-page.htm>

²² <https://www.fluoridealert.org/wp-content/pesticides/epage.fluoxastrobin.htm>

²³ <file:///C:/Users/NOAH/Downloads/ijerph-08-02265-v2.pdf>

²⁴ <https://www.ncbi.nlm.nih.gov/pubmed/11884232>

²⁵ <https://www.ncbi.nlm.nih.gov/pubmed/23871939>

²⁶ <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/ALL/?uri=CELEX%3A32015R0408>

²⁷ <http://mst.dk/virksomhed-myndighed/kemikalier/fokus-paa-saerlige-stoffer/hormonforstyrrende-stoffer/identifikation-af-hormonforstyrrende-stoffer/kategori-1-paa-eus-liste-over-potentielt-hormonforstyrrende-stoffer/>

²⁸ <http://onlinelibrary.wiley.com/doi/10.1002/tox.21942/abstract>

Eksempler: Handel bliver brugt som argument til forhøjelse af maksimalgrænseværdier

Maksimalgrænseværdien for brugen af dimethomorph på importerede papajafrugter blev hævet fra 0,01 til 0,7 mg/kg, efter at BASF søgte om en ændring: *“I overensstemmelse med artikel 6 i forordning (EC) Nr. 396/2005, har den evaluerende Medlemsstat, Tyskland, modtaget en ansøgning fra BASF SE om at sætte en importtolerance for aktivstoffet dimethomorph i papaja fra Brasilien. Tyskland udarbejdede en evalueringsrapport (...) Et importtolerance forslag på 1,5 mg/kg blev udledt af de indsendte restprøver foretaget på papaja i Brasilien. Imidlertid, siden den etablerede tolerance for papaja i det eksporterende land er sat på 0,7 mg/kg, foreslår EFSA at begrænse maksimalgrænseværdien i EU på dette niveau”*(www.efsa.europa.eu/en/efsajournal/pub/4449).

Maksimalgrænseværdien for flutriafol blev hævet for græskar med spiselig skræl, efter at Cheminova A/S ansøgte om dette. Grundlaget for ansøgningen var ligeledes, at de europæiske grænseværdier forhindrede eksport af amerikanske produkter til EU (<https://hoeringsportalen.dk/Hearing/Details/60083>, j. nr. 2016-29-35-00314). Grænseværdien for flutriafol på græskar med spiselig skræl i EU er således blevet hævet fra 0,01 mg/kg til 0,15 mg/kg.

“I overensstemmelse med artikel 6 i forordning (EC) Nr. 396/2005, har den evaluerende medlemsstat, Storbritannien, modtaget en ansøgning fra Cheminova A/S om at sætte en importtolerance for aktivstoffet flutriafol i græskar med spiselig skræl fra USA på det foreslåede niveau 0,15 mg/kg. (...)”(www.efsa.europa.eu/en/efsajournal/pub/4577).

Sumitomo Chemical Agro Europe S.A.S ansøgte om at hæve maksimalgrænseværdien for bananer for at møde det niveau, der er tilladt i Central og Sydamerika (jr. nr. 2016-29-35-00300, www.efsa.europa.eu/en/efsajournal/pub/4576). Grænseværdien for diethofencarb på bananer er dermed blevet hævet til 0,09 mg/kg fra 0,01 mg/kg.

“I overensstemmelse med artikel 6 i forordning (EC) Nr. 396/2005, har den evaluerende medlemsstat, Frankrig, modtaget en ansøgning fra Sumitomo Chemical Agro Europe S.A.S om at sætte en importtolerance for aktivstoffet diethofencarb i bananer for at imødekomme import fra bestemte Latinamerikanske lande. (...) EFSA bekræfter, at ansøgeren har stillet tilstrækkelig data til rådighed til at udlede et forslag for en maksimalgrænseværdi på 0,09 mg/kg.”(www.efsa.europa.eu/en/efsajournal/pub/4576).

Det samme gælder fungicidet thiram, hvor grænseværdien for avocadoer i 2015 blev foreslået hævet af Taminco N.V (nu underfirma til Eastman Chemical Company) til 7 mg/kg med den begrundelse, at det ville gøre handlen med Australien, New Zealand og Mexico nemmere (Brussels, XXX SANTE/10377/2015 Rev. 0 [...] (2015) XXX draft, jr. nr. 2015-29-35-00161, www.efsa.europa.eu/en/efsajournal/pub/4003). Den nuværende maksimalgrænseværdi for thiram på avocadoer er dog ikke 7 mg/kg, men 10 mg/kg.

“I overensstemmelse med artikel 6 i forordning (EC) No 396/2005, har Belgien, herefter refereret til som den evaluerende medlemsstat, modtaget en ansøgning fra Taminco N.V. om at sætte en importtolerance for aktivstoffet thiram i avocadoer importeret fra Australien, New Zealand og Mexico. Brugen af thiram kræver en forhøjelse af den eksisterende maksimalgrænseværdi for dithiocarbamates, også kaldet carbon disulfide (CS₂). Belgien foreslog at sætte maksimalgrænseværdien på 15 mg/kg for thiram og på 8 mg/kg for dithiocarbamates (...). Belgien udarbejdede en evalueringsrapport i overensstemmelse med artikel 8 i forordning nr. 396/2005, hvilken var indsendt til den Europæiske Kommission og videresendt til EFSA. Ifølge EFSA er den indsendte data tilstrækkeligt til at udlede et forslag til en importtolerance på 15 mg/kg for thiram (eventuelt 10 mg/kg) og på 7 mg/kg for dithiocarbamates (CS₂), baseret på den autoriserede brug på avocadoer i Australien.” (www.efsa.europa.eu/en/efsajournal/pub/4003).

Thiram er fastslået som værende hormonforstyrrende og står både på EU's officielle liste ([mst.dk/virk-somhed-myndighed/kemikalier/fokus-paa-saerlige-stoffer/hormonforstyrrende-stof fer/identifikation-af-hormonforstyrrende-stoffer/kategori-1-paa-eus-liste-over-potentielt-hormonforstyrrende-stoffer/](http://mst.dk/virk-somhed-myndighed/kemikalier/fokus-paa-saerlige-stoffer/hormonforstyrrende-stoffer/identifikation-af-hormonforstyrrende-stoffer/kategori-1-paa-eus-liste-over-potentielt-hormonforstyrrende-stoffer/)) og SIN-listen¹ over hormonforstyrrende stoffer, som Miljøstyrelsen arbejder ud fra.

Blandt de resterende 16 ikke-hormonforstyrrende pesticider, for hvilke maksimalgrænseværdierne er blevet hævet, findes der flere eksempler på, at handel og handelshindringer bruges som direkte argument for ændringerne.

For eksempel: *“En ansøgning var indsendt angående brug af benzovindiflupyr på kernefrugter, vindruer, kartofler, “tropisk rod og knoldgrøntsager”, natskyggefamilien, græskar, bælgplanter, linsefrø, birkes, rapsfrø, sennepsfrø, gurkemeje og i leveren på drøvtyggere (...) ansøgerne påstår, at den autoriserede brug af disse substanser på den slags afgrøder i Nordamerika og Australien fører til rester, der overstiger de maksimalgrænseværdier forordning (EC) nr. 396/2005 indeholder, og at højere maksimalgrænseværdier er nødvendige for at undgå handelsbarrierer for importen af de afgrøder.”*²⁹

Tekniske handelshindringer og deregulering

Både national og EU lovgivning, der skal beskytte mennesker og miljø som EU's regulering af pesticider, bliver ofte i handelspolitikken betegnet som tekniske handelshindringer. Demokratisk vedtaget og nødvendig lovgivning bliver altså i stedet anset som barrierer for handlen og som følge heraf noget, der skal fjernes. Ovenstående eksempler viser netop, at det er lovgivning, der beskytter os mod hormonforstyrrende stoffer, der forsøges fjernet med argumenter om ikke at hindre handlen. I et bredere perspektiv handler dette om EU's traktatfæstede forsigtighedsprincip, der er etableret for at beskytte EU's borgere og natur mod risici for miljø- og sundhedsskader. Forsigtighedsprincippet burde medføre, at pesticider, der udgør en mulig risiko for mennesker og natur, forbydes. Forsigtighedsprincippet burde altså forebygge, at giftige pesticider anvendes i EU.

Dog er der alligevel et eksempel på, i en høring fra 2015, at Kommissionen foreslår, at man holder sig til WTO's standarder og kun ved tilfælde med konkrete videnskabelige beviser sætter højere sikkerhedskrav – altså det modsatte af EU's forsigtighedsprincip: *“I overensstemmelse med WTO Aftalen om sundheds- og plantesundhedsmæssige tiltag (SPS-aftalen) skal maksimalgræn-*

²⁹ jr. nr. 2016-29-35-00342, <https://hoeringsportalen.dk/Hearing/Details/60301>

*seværdier tilpasses internationale standarder, undtagen hvor der er en videnskabelig retfærdiggørelse af at beholde et højere niveau af beskyttelse end foreskrevet af en international standard.”*³⁰

Ved et møde i SPS-komiteen i 2015 blev der med USA og Argentina (støttet af 21 WTO-medlemslande) rejst yderligere kritik af EU's forslag angående at udarbejde kriterier til identifikation af hormonforstyrrende stoffer, og endnu en gang var handelshindringer omdrejningspunktet for medlemslandenes kritik. Særligt peger de på, at EU burde basere deres undersøgelser af kemikalier på en risikovurdering ligesom det gøres i de andre medlemslande.³¹

Begge ovenstående argumenter minder om det nordamerikanske begreb *sound science*, der betyder, at det skal være fuldstændig bevisligt, at et givet stof er farligt, før det kan føre til forbud. Begrebet er oprindeligt konstrueret af tobaksgiganten Phillip Morris for at modbevise, at passiv rygning er skadeligt.³² Det er en anke fra store kemikalievirksomheder, både europæiske og amerikanske, at EU opererer med forsigtighedsprincippet. Disse virksomheder mener, at lovgivning i højere grad burde udføres på baggrund af *sound science* princippet.

USA's officielle handelsrapport om handelshindringer Foreign Trade Barriers fra 2017 henviser til, at EU's forordning om markedsføring af plantebeskyttelsesmidler (1107/2009) er et problem for handlen, idet den bekræfter og skærper EU's forsigtighedsprincip. USA ser gerne, at EU sænker sine høje krav til regulering af pesticider og andre substanser.³³ Der er altså et ønske om, at EU slækker på sin lovgivning og dermed åbner for amerikanske varer, der ellers ikke er lovlige i EU.

³⁰ jr. nr. 2015-29-35-00205, <https://hoeringsportalen.dk/Hearing/Details/59000>

³¹ http://ec.europa.eu/health/sites/health/files/endocrine_disruptors/docs/2016_impact_assessment_en.pdf

³² <https://www.ncbi.nlm.nih.gov/pmc/articles/PMC1446868/>

³³ <https://ustr.gov/sites/default/files/files/reports/2017/NTE/2017%20NTE.pdf><https://ustr.gov/sites/default/files/files/reports/2017/NTE/2017%20NTE.pdf><https://www.ncbi.nlm.nih.gov/pmc/articles/PMC1446868/> s. 155

Virksomheder, og i forbindelse med pesticider også den amerikanske stat, ønsker, at lovgivningen mellem forskellige lande og regioner ensrettes for ikke at hindre handlen. Ovenstående eksempler viser, at man ønsker at regulere – og allerede gør det – mod laveste fællesnævner. Det bliver tydeligt i bilaterale handelsaftaler som EU's aftale med Canada (the Comprehensive and Economic Trade Agreement, CETA) og de for tiden stillestående forhandlinger med USA (the Transatlantic Trade and Investment Partnership, TTIP). Disse aftaler indeholder et såkaldt reguleringsamarbejde, som gennem nye mekanismer og privilegeret adgang for virksomheder skal ensrette lovgivning.

Frihandelsaftaler som TTIP og CETA er blevet industriens vej til at arbejde for, at lovgivning ikke skærpes, men at standarder i stedet udvandes³⁴

Hvis EU tiltræder aftalerne, bliver det i langt højere grad muligt for multinationale virksomheder at påvirke EU's lovgivning gennem reguleringsamarbejdet, hvilket kan få alvorlige konsekvenser for maksimalgrænseværdier for pesticider i europæisk landbrug og europæiske fødevarer. Særligt, hvis det på sigt lykkes at få gennemført en tilgang til vurdering af hormonforstyrrende stoffer, der er tilsvarende princippet sound science, hvilket allerede ses til dels i de midlertidige kriterier for identificering af hormonforstyrrende stoffer fra 2016.

Konklusion og anbefalinger

Som konsekvens af EU's manglende lovgivning om hormonforstyrrende stoffer er der i løbet af de seneste år gennemført en række forhøjelser af maksimalgrænseværdierne for flere pesticider. Den hullede lovgivning skyldes blandt andet, at kemikalieindustrien har påvirket den proces, der ellers var sat i værk i EU's Generaldirektorat for Miljø for at udarbejde klare kriterier for identificering af hormonforstyrrende stoffer.

Der er samtidig flere eksempler på, at handel er blevet brugt som argument fra Kommissionens side for at hæve maksimalgrænseværdierne. Det viser, hvordan industrien har en kraftig indflydelse på europæisk lovgivning.

³⁴https://corporateeurope.org/sites/default/files/attachments/making-sense-of-ceta_22092016.pdf

Dette trækker en linje til de to handelsaftaler, TTIP og CETA, der indeholder reguleringssamarbejder, der gør det nemmere for virksomhederne at påvirke EU's lovgivningsprocesser. Der findes både fra USA's side og fra flere af de firmaer, som producerer kemikalier, et ønske om, at EU skal slække på sin lovgivning angående maksimalgrænseværdier. Dette er bekymrende, da det bliver muligt gennem handelsaftalerne at påvirke regulering på området, og det er tydeligt, at handel allerede anvendes som argument for at hæve maksimalgrænseværdierne.

For at garantere sikre fødevarer, der ikke indeholder hormonforstyrrende stoffer, anbefaler NOAH, at:

- pesticider indeholdende muligt hormonforstyrrende stoffer forbydes
- forsigtighedsprincippet bruges som grundlag for EU's miljølovgivning
- forsigtighedsprincippet altid indarbejdes i handelsaftaler
- reguleringssamarbejde tages ud af handelsaftaler, inkl. CETA og TTIP
- der etableres vandtætte skodder mellem lovgivere og virksomhedernes repræsentanter

Grænserne for Jordens bæreevne er allerede væsentligt overskredet. Det globale Nord bruger og har historisk brugt flest ressourcer og bærer hovedansvaret for miljøødelæggelserne og den globale opvarmning. En bæredygtig omstilling af lokale og globale produktions-, transport- og forbrugsmønstre er nødvendig, hvis alle nutidige og fremtidige generationer skal have lige adgang til Jordens ressourcer, uden at miljøet overbelastes. NOAH kæmper for en retfærdig og bæredygtig verden, hvor beslutningerne bliver taget demokratisk. Vi kæmper for miljøretfærdighed. NOAH er det danske medlem af det største internationale netværk af miljøorganisationer, Friends of the Earth.

